

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **A. K.**, bývajúcej v **B.**, zastúpenej JUDr. **E. F.**, advokátkou so sídlom vo **Z.**, proti žalovanému **J. F.**, bývajúcemu vo **Z.**, **o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 6 C 280/2000, o dovolaniach žalobkyne proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. októbra 2010 sp. zn. 12 Co 318/2010, 12 Co 319/2010 a 12 Co 320/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolania **o d m i e t a .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Zvolen rozsudkom z 15. októbra 2009 č.k. 6 C 280/2000-388 zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalobcu k nehnuteľnostiam v katastrálnom území **M.**, ktoré sú vedené na liste vlastníctva č. **X.** ako parcela č. **X.** – zastavané plochy a nádvorcia vo výmere 127 m², parcela č. **X.** – záhrady a rodinný dom súp. č. **X.** na parcele č. **X.** vo výmere 778 m² (ďalej len „nehnutel'nosti“); nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalobkyne s tým, že titulom úplného vyporiadania účastníkov konania je povinná zaplatiť žalovanému do 40 dní sumu 27 250 €. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 10. decembra 2009.

Okresný súd Zvolen uznesením z 1. marca 2010 č. k. 6 C 280/200-425 zamietol návrhy žalobkyne na opravu a tiež doplnenie uvedeného rozsudku. V odôvodnení tohto uznesenia poukázal na to, že žalobkyňa z obsahového hľadiska nenavrhuje opravu chýb v písaní alebo počítaní, prípadne iných zrejmych nesprávností, ktoré by bolo možné opraviť v zmysle § 164 O.s.p.; predmetným návrhom sa v rozpore s týmto ustanovením domáha vecných zmien napadnutého rozsudku. Návrhu na doplnenie rozsudku nevyhovelo, lebo podľa § 166 ods. 1 O.s.p. možno rozsudok doplniť iba dotedy, kým nenadobudne právoplatnosť; žalobkyňa sa však v danom prípade domáhala doplnenia opravy rozsudku návrhom z 13. januára 2010, teda podaným po právoplatnosti rozsudku. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa odvolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 28. októbra 2010 sp. zn. 12 Co 318/2010 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorým sa domáhala zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 237 písm. d/ O.s.p. tvrdiac, že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie. K uvedenej vade podľa nej došlo tým, že súdy spojili na spoločné prejednanie žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a žalobu „o vypratanie a uvoľnenie nehnuteľností s neviazanosťou na bytovú náhradu“, avšak o tom (o povinnosti žalovaného vypratať nehnuteľnosti) v spoločnom konaní nerozhodli. Tvrdila tiež, že v konaní došlo aj k inej procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Okresný súd Zvolen uznesením z 2. marca 2010 č.k. 6 C 280/2000-428 v spojení s opravným uznesením z 26. mája 2010 č.k. 6 C 280/2000-473 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 1 611,07 €. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa odvolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 28. októbra 2010 sp. zn. 12 Co 319/2010 napadnuté uznesenie v spojení s opravným uznesením potvrdil ako vecne správne. Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom tvrdila, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 písm. d/ a f/ O.s.p., napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení a v konaní došlo aj k tzv. iným procesným vadám majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Okresný súd Zvolen uznesením z 26.mája 2010 č.k. 6 C 280/2000-471 rozhodol, že žalobkyni neodpúšťa zmeškanie lehoty na podanie odvolania proti rozsudku Okresného súdu

Zvolen z 15. októbra 2009 č.k. 6 C 280/2000-388. Vychádzal z toho, že v danom prípade nešlo o ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý žalobkyňa zmeškala lehotu na podanie odvolania, a že návrh nebol podaný do pätnástich dní po odpadnutí prekážky (§ 58 ods. 1 O.s.p.). Aj proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa odvolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 28. októbra 2010 sp. zn. 12 Co 320/2010 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne. Stotožnil sa v celom rozsahu s odôvodnením uznesenia súdu prvého stupňa a na zdôraznenie jeho správnosti poukázal na § 58 ods. 1 O.s.p. s tým, že žalobkyňa podala odvolanie 11. decembra 2009 a o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania mohla požiadať najneskôr do pätnástich dní. Žiadosť ale podala až 13. januára 2010. Aj toto uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 237 písm. d/ a f/ O.s.p. Zopakovala, že súdy napriek spojeniu vecí na spoločné konanie nerozhodli o povinnosti žalovaného vypratať nehnuteľnosti. Možnosť konať pred súdom jej bola odňatá (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že súd nerozhodol o žalobe na vypratanie nehnuteľnosti a nerozhodol o spojení oboch vecí na spoločné konanie.

Žalovaný sa k žiadnemu dovolaniu žalobkyne písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátkou, skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolania smerujú proti rozhodnutiam, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolania smerujú proti uzneseniu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné

proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Všetky tri dovolania žalobkyne smerujú proti takým potvrdzujúcim uzneseniam odvolacieho súdu, ktoré nevykazujú znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; navyše, prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu o trovách konania (uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. októbra 2010 sp. zn. 12 Co 319/2010) je výslovne vylúčená ustanovením § 239 ods. 3 O.s.p.

Procesnú prípustnosť dovolaní podaných žalobkyňou by vzhľadom na to zakladala len procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba dodať, že z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (vid' napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je však významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Žalobkyňa vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až c/, e/ a g/ O.s.p. netvrdila a žiadna z týchto vád v dovolacom konaní ani nevyšla najavo. Prípustnosť jej dovolaní preto z týchto

ustanovení nevyplýva. Spomedzi vád konania vymenovaných v § 237 O.s.p. žalobkyňa namieta iba vady uvedené v § 237 písm. d/ a f/ O.s.p.

1. K procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. malo podľa názoru žalobkyne dôjsť tým, že (údajne) boli spojené dve veci (1. o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a 2. o vypratanie nehnuteľností) na spoločné prerokovanie; súdy o nich ale spoločne nerozhodli a rozhodli iba o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva.

Dovolací súd k tejto námietke žalobkyne uvádza, že § 237 písm. d/ O.s.p. dopadá na prípady, v ktorých súd rozhodol napriek tomu, že mu v tom bránila prekážka veci právoplatne rozhodnutej (§ 159 ods. 3 O.s.p.) alebo prv začatého konania (§ 83 O.s.p.). Ak súd zistí, že v tej istej veci (jej časti) bolo právoplatne rozhodnuté alebo začalo prv konanie, konanie bez ďalšieho zastaví (§ 104 ods. 1 O.s.p.). Právoplatné rozhodnutie tvorí prekážku rozsúdenej veci vtedy, ak v novom konaní ide o to isté, o čo išlo v prechádzajúcom rozhodnutí; pri tom musí ísť o totožnosť osôb, predmetu konania skutkových okolností. Typická pre túto procesnú vadu je existencia dvoch rozhodnutí (resp. dvoch konaní) „v tej istej veci“, pričom druhé rozhodnutie nemalo byť vydané z dôvodu skoršieho rozhodnutia (resp. druhé konanie nemalo začať vzhľadom na začatie skoršieho konania). V danom prípade ale k tejto procesnej vade nedošlo.

Zo spisu vyplýva, že žalobkyňa navrhla súdu prvého stupňa, aby s konaním o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva spojil konanie o „vypratanie a uvoľnenie nehnuteľnosti žalovaným s neviazanosťou na bytovú náhradu“ (č.l. 298 spisu); súd o tomto procesnom návrhu nerozhodol. Tým však nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. Treba zdôrazniť, že v dovolaní sa nevytýka, že súdy *rozhodli* napriek tomu, že im v tom bránila prekážka veci právoplatne rozhodnutej (§ 159 ods. 3 O.s.p.) alebo prv začatého konania (§ 83 O.s.p.), ale naopak, že *nerozhodli* o návrhu na spoločné prejednanie ňou uvedených vecí a že jej návrh na „vypratania a uvoľnenia nehnuteľnosti žalovaným s neviazanosťou na bytovú náhradu“ ponechali nepovšimnutý. Z určujúceho – obsahového – hľadiska (viď § 41 ods. 2 O.s.p.) teda namieta inú procesnú nesprávnosť, nie procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 237 písm. d/ O.s.p.

2. S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu súdov nižších stupňov sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľke bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania.

Tým, že súd nerozhodol o spojení vecí na spoločné konanie postupom podľa § 112 O.s.p., neodňal dovolateľke možnosť konať pred súdom. Podľa tohto ustanovenia *môže* súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Uvedené ustanovenie dáva teda súdu iba možnosť (nie povinnosť) za podmienok uvedených v tomto ustanovení spojiť veci na spoločné konanie. O návrhu na „vypratania a uvoľnenia nehnuteľnosti žalovaným s neviazanosťou na bytovú náhradu“ súdy v predmetnom konaní nerozhodli, žalobkyni však zostalo zachované právo domáhať sa rozhodnutia o tom.

Žalobkyňa nedôvodne namietala odňatie možnosti pred súdom konať tým, že ju nepoučil o lehote na podanie návrhu na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania. Zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku totiž nevyplýva povinnosť súdu poskytnúť účastníkovi poučenie o lehote na podanie žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania po odpadnutí prekážky brániacej podaniu odvolania. Postupom, ktorý sa nepriečil zákonu, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti žalobkyne konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Navyše, súdy, ktoré pri plnení svojich úloh poskytujú účastníkom poučenia o ich procesných právach a povinnostiach (§ 5 ods. 1 O.s.p.), túto povinnosť nemajú voči účastníkovi zastúpenému advokátom (§ 5 ods. 2 O.s.p.). Dovolací súd pripomína, že žalobkyňa bola do právoplatného skončenia veci zastúpená advokátom.

Ani priedažky v súdnom konaní, na ktoré poukazuje dovolateľka, nie sú judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považované za dôvod, ktorý by zakladal procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 4/2005). Námetka, že v konaní dochádzalo k priedažkam, sa netýka okolností spôsobilej založiť prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Niektoré formulácie zvolené v dovolaniach nevyklučujú, že žalobkyňa v súvislosti s tvrdenou procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. spochybňuje aj úplnosť a správnosť skutkových zistení súdov, procesu dokazovania a hodnotenia vykonaných dôkazov. Pre tento prípad dovolací súd uvádza, že neúplnosť skutkových zistení súdu môže viesť k vecne nesprávnemu rozhodnutiu súdu, táto neúplnosť ale Občianskym súdnym poriadkom nie je považovaná za procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je však vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení, nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. (viď R 37/1993). Nesprávnosť hodnotenia dôkazov nie je dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. (R 42/1993). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

3. K námietke žalobkyne, že napadnuté uznesenia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci [o túto námietku ide v tých častiach dovolaní, v ktorých žalobkyňa obšírne vykresľuje, v čom je podľa jej nesprávne konanie a rozhodovanie súdov a v čom spočívajú aplikačné a interpretačné nesprávnosti, ktorých sa dopustili (najmä že nesprávne posúdili ospravedliteľnosť dôvodu vedúceho k zmeškaniu lehoty na odvolanie a samotný beh tejto lehoty, ďalej že nezohľadnili niektorý výdaj tvoriaci súčasť jej trov konania a že vecne nesprávne závery zaujali čo do existencie dôvodov na opravu a doplnenie rozsudku súdu prvého stupňa)] dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Nejde totiž o vadu konania vymenovanú v § 237 O.s.p., ani znak rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Keďže žalobkyňa tento dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) uplatnila v dovolaniach, ktoré sú procesne neprípustné, nemohol dovolací súd podrobiť rozhodnutia odvolacieho súdu posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov. Dovolací súd poznamenáva, že aj iné rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (R 43/2003 a R 54/2012) nepovažujú nesprávne právne posúdenie veci za procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

4. Pokiaľ dovolateľka namieta, že v konaní na súdoch nižších stupňov došlo tiež k (ňou bližšie nešpecifikovanej) inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že vada tejto povahy je relevantný dovolací dôvod, avšak úspešne môže byť uplatnená len v procesne prípustnom dovolaní. Sama vada tejto povahy v zmysle konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prípustnosť dovolania nezakladá. V danom prípade bola táto vada uplatnená v dovolaniach, ktoré nie sú procesne prípustné.

Na záver dovolací súd zdôrazňuje, že dovolacie konanie má prieskumnú povahu. Skutkový základ veci zistený súdom prvého stupňa, prípadne odvolacím súdom, nemôže byť preto v dovolacom konaní rozširovaný. To znamená, že prípustnosť a dôvodnosť dovolania nemožno posudzovať s prihliadnutím na nové skutočnosti, ktoré odvolací súd nemohol brať do úvahy, lebo mu neboli známe z toho dôvodu, že nevyplývali z výsledkov dokazovania ani z prednesov účastníkov. Dovolací súd môže v dovolacom konaní preskúmať len postup a rozhodovanie odvolacieho súdu v reáliách rámca, známeho už odvolaciemu súdu. Žalovanou (až) v podaní z 27. februára 2012 doplnené opísanie skutočností, ktoré z hľadiska časového nastali po rozhodnutiach odvolacieho súdu, predstavujú neprípustné nové, ktoré nebolo možné v dovolacom konaní posudzovať.

Zo všetkých uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v prejednávanej veci sú dovolania žalobkyne procesne neprípustné. Vzhľadom na to jej dovolania odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá v tomto konaní úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. júla 2012

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Mgr. Patrícia Špacírová